

Wyznaczanie lasów społecznych – perspektywa planistyczna

Jowita Maćkowiak¹, Jarosław Kamiński¹

¹ Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, ul. Mielżyńskiego 14a, 61-725 Poznań, {j.mackowiak, j.kaminski}@wbpp.poznan.pl

Wyznaczanie lasów o wiodącej funkcji społecznej to proces zainicjowany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, który stanowi odpowiedź na potrzebę dialogu ze społeczeństwem na temat sposobu prowadzenia gospodarki leśnej wokół największych miast w Polsce. Las powinien być źródłem zarówno dóbr materialnych, jak i społecznych wykorzystywanych przez ludzi. Celem funkcji społecznej lasu jest przede wszystkim stworzenie odpowiednich warunków dla wypoczynku i edukacji ekologicznej społeczeństwa.

W niniejszym wystąpieniu przeanalizowano sposób wyznaczania lasów społecznych wokół miasta Poznania. Podczas prac analitycznych oparto się o wytyczne opracowane na Ogólnopolskiej Naradzie o Lasach, których celem jest wzmocnienie ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast. Wyznaczenie takich terenów wymaga zastosowania określonych kryteriów, które pozwalają na ich identyfikację i ochronę. Takie kryteria zostały podane we wspomnianych wytycznych i obejmują różnorodne aspekty, takie jak znaczenie historyczne, kulturalne, rekreacyjne, regulacyjne, uzdrowiskowe, turystyczne czy edukacyjne danego obszaru. Wskazane kryteria zawierają jedynie krótki opis, nie podano metod, na podstawie których należałoby wyznaczyć konkretne tereny leśne. Dlatego autorzy artykułu skoncentrowali się na szczegółowej analizie poszczególnych kryteriów, w celu wskazania lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Poznania. Oparto się na dostępnych danych oraz obowiązujących dokumentach planistycznych szczebla regionalnego. Analizowane dane dotyczyły przede wszystkim aktualnego zagospodarowania terenu, zagrożeń środowiska przyrodniczego, zaopatrzenia ludności w wodę oraz obiektów wypoczynkowych. Zdaniem autorów, kluczowe było wykorzystanie obowiązujących dokumentów planistycznych jako źródła informacji oraz podstawy do wzmocnienia ochrony obszarów wskazanych w tych dokumentach. Skorzystano m.in. z Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego oraz Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, co dało możliwość zachowania spójności między działaniami regionu, a pracami z poziomu krajowego. Przyjęte założenia pozwoliły, w oparciu o przesłanki merytoryczne, wskazać wydzielenia leśne, które proponowane są jako lasy społeczne.